

شانزدهمین انتخابات عمومی ترکیه در يك نگاه

مردم ترکیه به پای صندوق‌های رای رفتند تا نمایندگان خود در بیست و سومین دوره قانونگذاری در مجلس و دولت آینده این کشور را تعیین کنند.

سرویس ترکیه /آران نیوز
 آران نیوز/سرویس گزارش/ترکیه: مردم ترکیه امروز یکشنبه به پای صندوق‌های رای رفتند تا نمایندگان خود در بیست و سومین دوره قانونگذاری در مجلس و دولت آینده این کشور را تعیین کنند. به گزارش آران نیوز به نقل از خبرگزاری ایرنا، انتخابات در ساعت هفت بامداد در مناطق شرقی و هشت بامداد در مناطق مرکزی و غربی ترکیه شروع شد و در ساعت به وقت محلی به پایان ۱۷ رسید. بررسی‌های خبرنگار ایرنا از اخبار خبرگزاری ترکیه حاکیست به جز در چند مورد، حادثه امنیتی مهمی که بتواند اخلاقی در امر رای‌گیری ایجاد کند، بروز نکرد. مشاهدات عینی خبرنگاران ایرنا از چند صندوق رای‌گیری در آنکارا نیز حاکیست شهروندان آنکارایی استان است و به جز ۸۱ در آرامش بر سر صندوق‌های رای‌گیری آماده شده و آرای خود را به صندوق‌ها ریختند. ترکیه دارای استان‌های استانبول، آنکارا و از میر که به ترتیب به سه، دو و دو حوزه تقسیم شده‌اند، هر استان این کشور يك حوزه رای‌گیری به شمار می‌رود. صندوق‌ها در ترکیه عموماً در مدارس گذاشته شده است و بر اساس نظام انتخاباتی خاص، هر کس باید در شهر و محله اقامت دائمی آرای خود را به صندوق بریزد. در هر مدرسه شمار زیادی صندوق اخذ رای قرار داده شده تا هر رای‌دهنده که قبلاً از طریق واحدی به نام "مختارلیک" یا به اصطلاح "معتمد محل"، حوزه و صندوقی را که باید رای خود را در آن بریزد، مشخص شده، بدون معطلی و و ایستادن در صف، بر سر صندوق تعیین شده خود حاضر شده و رای خود را به صندوق می‌ریزد. برای سهولت رای دادن و تامین امنیت بیشتر انتخابات، عموماً در يك یا چند مدرسه هر محله متناسب با شمار رای‌دهندگان، صندوق گذاشته شده است. گزارش صندوق در اتاق‌های مختلف مدرسه ۲۰ خبرنگاران ایرنا از چند مدرسه مرکز اخذ رای حاکی است که در هر يك از این مدارس حداقل در صد واجدین شرایط رای دادن در ۹۰ قرار داده شده بود. در نتیجه به رغم این که دادن رای اجباری است و تقریباً تا بیش از انتخابات شرکت می‌کنند، ازدحامی در سر صندوق‌های رای به وجود نمی‌آید و روند انتخابات در آرامش کامل طی می‌شود. يك "رای‌دهنده به خبرنگار ایرنا گفت: "ما خوشحالیم که در محیط امن و در آرامش به نمایندگان مورد نظر رای می‌دهیم او گفت: "هر چند که ما رای خود را حال و هوای جشنواره‌ای به صندوق می‌ریزیم که نشانه‌ای از رشد فرهنگ سیاسی در ترکیه است، ولی امیدواریم مانند گذشته نمایندگان منتخب ما خواسته‌های ما را فراموش نکنند." يك خانم رای‌دهنده نیز که متوجه شد ما ایرانی هستیم، ضمن دعای خیر برای حصول نتیجه مثبت از این انتخابات به نفع مردم ترکیه پرسید: "انتخابات شما کی برگزار می‌شود؟" نکته جالب توجه این که در مدارسی که در آنها رای‌گیری می‌شد، آفیش و پلاکاردی که نشان‌دهنده وجود صندوق‌های رای در آنها باشد، آویزان نشده است و این هم شاید بر می‌گردد به مقدماتی که شورای عالی انتخابات ترکیه بر اساس قانون در این کشور فراهم آورده و رای‌دهندگان را ملزم کرده که در تاریخ مشخصی در پیش از انتخابات، با ثبت نام در صندوقی که می‌خواهند آرایشان را بریزند، محل رای دادن خود را مشخص سازند. بر اساس این قانون، "مختارهای محلات" از يك هفته پیش از انتخابات کارت انتخابات هر يك از ساکنان آن محله را با ذکر آدرس مرکز اخذ رای و شماره صندوق، با پست در منزل ساکنان محله تحویل می‌دهد. مختارهای محلات همچنین فهرست اسامی همه واجدین شرایط رای دادن محله خود تهیه کرده و در مرکز اخذ رای نصب می‌کنند تا کسانی که به هر دلیلی کارت انتخابات خود را دریافت نکرده‌اند، بتوانند از طریق این فهرست، صندوقی را که باید رای خود را بریزند، به سهولت پیدا کنند. افزون بر این نکته‌ای که جلب توجه می‌کرد، آرامش و سکوت خاص در کوچه و خیابان‌های شهر است. به گفته کارشناسان سیاسی و ناظران آگاه در آنکارا دوره کمپین تبلیغاتی در ترکیه که به لحاظ تصمیم ناگهانی برای برگزاری انتخابات زود هنگام تعیین شد، کمتر از دو ماه و حتی می‌شود گفت با توجه به برگزاری میتینگ‌های تبلیغاتی که از شاخص‌های مهم کمپین‌های تبلیغاتی در ترکیه است، حدود میتینگ در استان‌های مختلف ۵۵ روز به طول انجامید. این کارشناسان می‌گویند هر چند در این دوره که بیشترین میتینگ‌ها را با ۴۰ ترکیه، حزب حاکم "عدالت و توسعه (آک)" با حضور اردوغان تشکیل داد، شاهد مشاجره‌های لفظی و تاکتیکی‌های شدیدی در مبارزات تبلیغاتی بین رهبران احزاب بودیم، ولی این مشاجرات بازتابی منفی در بین افشار مختلف مردم به شکلی که موجب بروز درگیری‌هایی بین طرفداران احزاب شود، نداشت. این در حالی است که در بسیاری از رسانه‌های خارجی به نوعی هدف دار سعی می‌شد از قطبی شدن جامعه ترکیه سخن به میان آورده شود، یا از تعمیق اختلافات بین افشاری که آنها را طرفدار لائیسیم یا اسلامگرا می‌خواندند، سخن گفته شود. البته چنین فضایی هم سعی شد در ماجرای برپایی میتینگ‌هایی با عنوان "حراست از جمهوری لائیک ترکیه" ایجاد شود که به گفته ناظران آگاه، با هشیاری مسئولان و خود مردم که به اعتقادات ملی و مذهبی خود پایبند هستند، خنثی شد و اصولاً شاید به همین دلیل هم است که امروز شاهد برگزاری انتخابات در شرایط امن در سطح ترکیه بودیم. به هر روی کارشناسان این وضعیت آرامش و مشارکت نسبتاً قابل توجه مردم در انتخابات را به تجربه نسبتاً دیرینه شهروندان ترکیه‌ای در این زمینه ربط می‌دهند. اصولاً در تاریخ جمهوریت ترکیه هر گاه روند امور سیاسی به انسداد رسیده، مراجعه به آرای عمومی و برگزاری انتخابات زود هنگام، روشی برای برون رفت از بن بست سیاسی بوده است. انتخاباتی که امروز برگزار شد، شانزدهمین انتخابات عمومی است که از بعد از سال حزب سیاسی شرکت داشت ۱۴ میلادی یعنی زمانی که ترکیه به نظام چند حزبی گذر کرد، برگزار می‌شود. در انتخابات امروز ۱۹۴۶ حزب ۲۰ میلادی بود که در آن ۱۹۹۹ نفر نیز نامزد منفرد بودند. بیشترین تعداد شرکت احزاب در انتخابات ۷۰۰ و البته نزدیک به بعد امشب ۲۱ سیاسی شرکت داشت. این که نتیجه انتخابات امروز چه خواهد شد باید منتظر شمارش آرا و اعلام نتایج آن از ساعت بود. ولی تا آن ساعت نگاهی به گذشته نتایج انتخابات ترکیه در دوران چند حزبی برای ارائه تحلیلی از نتایج انتخابات امروز می‌تواند

که بلافاصله بعد از جنگ جهانی دوم برگزار شد، و حزب دمکرات و جمهوریخواه خلق شرکت ۱۹۴۶ موثر باشد. در انتخابات عمومی برگزار شد نیز به ۱۹۸۳ که در سال ۱۹۸۰ سپتامبر ۱۱ سه حزب و در اولین انتخابات بعد از کودتای مشهور ۱۹۵۰ داشتند. در سال در صد حزب ۵۷/۶۱ به بعد بیشترین رای را با ۱۹۵۰ دلیل منحل شدن بسیاری از احزاب سیاسی فقط سه حزب شرکت داشتند. از سال به دست آورد. در آن انتخابات حزب ۱۹۵۴ دمکرات به رهبری "عدنان مندرس" نخست وزیر اعدام شده ترکیه در انتخابات عمومی در صد آرا را به دست آورد. بعد از حزب منحل دمکرات، حزب مام میهن ۲۸/۷۵، جمهوریخواه خلق که به حزب آتاترک اشتباه دارد به دست آورد ۱۹۸۳ به رهبری تورگوت اوزال رییس فقید جمهوری ترکیه بیشتر رای را در انتخابات سال در صد افت کرد. ولی این حزب باز هم به تنهایی به قدرت ۳۶/۳ آرای حزب مام میهن به ۱۹۸۷ در صد آرا. البته در سال ۴۵/۱ توام با فروپاشی بلوک شرق و تحولات مهم جهانی، ترکیه نیز دچار زلزله‌هایی شد و دوران دولت‌های ائتلافی در ۹۰ رسید. در دهه دمیرل دوباره به صحنه سیاسی ترکیه باز گشت و ۱۹۹۱ ترکیه دوباره شروع شد که البته بی‌ثباتی‌هایی هم به دنبال داشت. در سال میلادی حزب ۱۹۹۵ قدرت را به دست گرفت و با حزب سوسیال جمهوری به رهبری اردال اینونو ائتلاف کرد. در انتخابات سال در صد بیشترین رای را آورد و با حزب راه راست به رهبری خانم تانسو چیلر ائتلاف ۲۱/۴ اسلام‌گرای رفاه بطور غیرمترقبه‌ای با میلادی با مداخله نیروهای خارج از حاکمیت سقوط کرد و ترکیه در سال ۱۹۹۸ فوریه ۲۸ کرد. این دولت در پی حادثه‌ای به نام میلادی دوباره به صندوق مراجعه کرد. در این انتخابات نیز بطور غیرمترقبه‌ای بلند اجویت نخست وزیر فقید ترکیه به صحنه ۱۹۹۹ در صد، بیشترین آرا را به خود اختصاص داد و با احزاب مام میهن و حرکت ۲۲/۱۹ سیاسی برگشت و حزب دمکرات چپ وی با میلادی دوباره مردم ترکیه بعد از مواجه شدن با شدیدترین بحران اقتصادی تاریخ خود به پای ۲۰۰۲ ملی دولت ائتلافی تشکیل داد. سال ماه از تاسیس آن می‌گذشت چنان رای داد که انتظار می‌رود آغازی ۱۵ صندوق‌های رای رفتند به حزب "عدالت و توسعه" که فقط در صد آرا را به خود اختصاص ۳۴/۲۸ دوباره برای روی کار آمدن دولت‌های تک حزبی در این کشور شود. در آن انتخابات حزب آک در ۷/۲۵ در صد، حزب جوان ۸/۳۶ در صد، حزب حرکت ملی ۹/۵۴ در صد، حزب راه راست ۱۹/۳۹ داد. حزب جمهوریخواه خلق در صد آرای مردم را کسب کردند. این ۹/۹۱ در صد و سایر احزاب ۵/۱۳ در صد، حزب مام میهن ۶/۲۲ در صد، حزب دمکراسی خلق نتایج چنان زلزله‌ای در صحنه سیاسی ترکیه به وجود آورد که رهبران احزاب بدور مانده از مجلس یکی پس از دیگری از سیاست کنار میلادی در ترکیه به تنهایی به قدرت می‌رسید. نتایج امشب نیز نشان خواهد ۱۹۸۷ کشیدند. حزب آک تنها حزبی بود که بعد از انتخابات داد آیا این روند در ترکیه ادامه خواهد داشت یا ترکیه دوباره وارد دوران چند حزبی خواهد شد. البته نتایج بسیاری از نظرسنجی‌ها از کرسی مجلس است به ۵۵۰ کرسی از ۲۷۶ آن حکایت دارد که حزب آک دوباره با کسب حد نصاب لازم از کرسی‌های مجلس که تنهایی دولت جدید را تشکیل خواهد داد. انتهای پیام